ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ GERHARD REISCHL ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1981 [1]

Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,

Όπως καί στήν ὑπόθεση 269/80 (ποινική δίκη κατά Robert Tymen), ἐπί τῆς ὁποίας προσφάτως ἀνέπτυξα τίς προτάσεις μου, ἡ παροῦσα αἴτηση περί ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως, τήν ὁποία ἔχει ὑποβάλει ἕνα βελγικό δικαστήριο, ἀνέκυψε στό πλαίσιο μιᾶς ποινικῆς δίκης γιά παράβαση πού ἀφορᾶ τήν ἁλιεία, ἡ ἔκβαση τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ἀπό τό ἄν, κατά τόν κρίσιμο χρόνο, τά Κράτη μέλη εἶχαν ἀκόμη ἐξουσία θεσπίσεως περιοριστικῶν μέτρων στόν τομέα τῆς ἁλιείας ἐντός τῶν χωρικῶν τους ὑδάτων.

Στίς 7 Μαΐου 1980, τό ὁλλανδικό ἁλιευτικό πλοῖο K 67 «Christina», ἐκτοπίσματος 67 τόννων ὁλικῆς χωρητικότητος καί μέ κινητήρα 300 ἵππων, τό ὁποῖο ἠλίευε γλῶσσες, ψησσίδια ἤ τριγλοειδεῖς ἰχθῦς καί βακαλάο μέ δίκτυα τῶν ὁποίων τά «μάτια» (βροχίδες) εἶχαν μέσο μέγεθος 79 χιλιοστά, συνελήφθη ἐντός τῶν βελγικῶν χωρικῶν ὑδάτων καί ἐκρατήθη στόν λιμένα τῆς Ὀστάνδης. Τό πλοῖο ἐπεστράφη στούς ἰδιοκτῆτες του, κατόπιν καταβολῆς ἐγγυήσεως 300 000 βελγικῶν φράγκων, ἐνῶ τά ἐπί τοῦ πλοίου ἁλιεύματα ἐξεπλειστηριάσθησαν, τά δέ δίχτυα κατεσχέθησαν.

Κατά τοῦ ὁλλανδοῦ κυβερνήτου τοῦ πλοίου, Daniël Bout, ἠσκήθη δίωξη, ἐνώπιον τοῦ Rechtbank van eerste aanleg (πρωτοβαθμίου δικαστηρίου) τῆς Bruges, γιά παράβαση τῶν βελγικῶν διατάξεων περί ἁλιείας. Ἐκατηγορήθη ὅτι ἠλίευε ἐντός τῶν βελγικῶν χωρικῶν ὑδάτων, μέ ἁλιευτικό πλοῖο ἐκτοπίσματος μεγαλυτέρου τῶν 50 τόννων ὁλικῆς χωρητικότητος, ἐφοδιασμένο μέ κινητήρα ἰσχυρότερο τῶν 300 ἵππων καί χρησιμοποιώντας δίκτυα διπλοῦ νήματος μέ «μάτια» (βροχίδες) ἔχοντα κατώτατο μέγεθος μικρότερο τῶν 80 χιλιοστῶν, κατά παράβαση τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979, περί λήψεως μέτρων γιά τήν προστασία τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων ἐντός τῆς ζώνης ἁλιείας τοῦ Βελγίου (Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βελγίου ἀριθ. 93 τῆς 15ης Μαΐου 1979, σ. 5791 ἐπ.), ὡς ἐτροποποιήθη ἀπό τό βασιλικό διάταγμα τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1979, περί λήψεως προσωρινῶν μέτρων προστασίας τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων τῆς Βορείου Θαλάσσης (Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βελγίου τῆς 29ης Φεβρουαρίου 1980, σ. 2566 ἐπ.), κατά παράβαση τοῦ νόμου τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1978 περί καθορισμοῦ βελγικῆς ἁλιευτικῆς ζώνης.

Ἐπειδή, τό τρίτο τμῆμα τοῦ Rechtbank van eerste aanleg τῆς Bruges εἶχε ἀμφιβολίες ὡς πρός τό ἄν κατά τόν χρόνο τῶν φερομένων παραβάσεων τό Βασίλειο τοῦ Βελγίου ἐξακολουθοῦσε νά ἔχει ἐξουσία θεσπίσεως τέτοιας φύσεως μέτρων καί ἐπειδή ὁ κατηγορούμενος ὑπεστήριξε ὅτι ὁ κανονισμός 2527/80 τοῦ Συμβουλίου τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1980, περί λήψεως ὁρισμένων τεχνικῶν μέτρων διατηρήσεως τῶν ἁλιευτικῶν πόρων (ΕΕ L 258 τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1980, σ. 1), περιέχει εὐνοϊκότερες γι' αὐτόν διατάξεις ἀπ' ὅ,τι ἡ βελγική νομοθεσία, ἀνέβαλε τήν ἔκδοση ὁριστικῆς ἀποφάσεως καί μέ παρεμπίπτουσα ἀπόφαση τῆς 19ης Ἰανουαρίου 1981 παρέπεμψε τήν ὑπόθεση στό Δικαστήριο, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ μέ σκοπό νά ἀποφανθεῖ:

«1. Ἐάν κατά τόν χρόνο τῶν περιστατικῶν πού ἔχουν τεθεῖ ὑπό τήν κρίση τοῦ παρόντος Δικαστηρίου, τά Κράτη μέλη ἐξακολουθοῦσαν νά ἔχουν ἐξουσία

1 — Μετάφραση ἀπό τά γερμανικά.

θεσπίσεως διατάξεων περί περιορισμοῦ τῆς ἁλιείας, ὅπως ἐκεῖνες πού περιέχονται στό βασιλικό διάταγμα τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979, περί μέτρων προστασίας τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων ἐντός τῆς ἁλιευτικῆς ζώνης τοῦ Βελγίου (Belgisch Staatsblad (Βελγική Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως) τῆς 15ης Μαΐου 1979) καί ἄν εἶχαν τό δικαίωμα νά ἐπιτηροῦν τήν τήρηση τῶν μέτρων αὐτῶν ἐντός τῆς ζώνης τῆς δικαιοδοσίας τους, λαμβανομένων ὑπ' ὄψη τῶν ἄρθρων 30, 34, 38 ἕως 47 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, τῆς 25ης Μαρτίου 1957, τοῦ ἄρθρου 102 τῆς πράξεως προσχωρήσεως καί τῶν κανονισμῶν (ΕΟΚ) 100/76 καί 101/76 περί κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορᾶς στόν τομέα τῶν προϊόντων ἁλιείας καί περί θεσπίσεως κοινῆς διαρθρωτικῆς πολιτικῆς στόν τομέα τῆς ἁλιείας ἀντιστοίχως (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. τόμος 04/001, σσ. 43 καί 61 ἀντιστοίχως).

2. "Αν δύναται νά ἀναγνωρισθεῖ ἀναδρομική ἰσχύς στόν κανονισμό 2527/80 τοῦ Συμβουλίου, ὁ ὁποῖος προβλέπει ὁρισμένα τεχνικά μέτρα διατηρήσεως τοῦ ἁλιευτικοῦ πλούτου ἤ σέ ἐνδεχομένους μεταγενέστερους κανονισμούς πού ρυθμίζουν τά ἴδια θέματα.»

Ἡ γνώμη μου ἐπί τῶν ἐρωτημάτων αὐτῶν εἶναι ἡ ἑξῆς:

1. Τό πρῶτο ἐρώτημα ἀναφέρει ρητῶς μόνο τό βασιλικό διάταγμα τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979 περί λήψεως μέτρων προστασίας τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων ἐντός τῆς ἁλιευτικῆς ζώνης τοῦ Βελγίου. Ἄν τό νομοθέτημα αὐτό ἐξετασθεῖ ὑπό τό φῶς τῶν ἀρχῶν πού διετυπώθησαν στίς ἀποφάσεις σας ἐπί τῶν ὑποθέσεων 804/79 (ἀπόφαση τῆς 5ης Μαΐου 1981 — Ἐπιτροπή κατά Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καί τῆς Βορείου Ἰρλανδίας — πού δέν ἔχει ἀκόμη δημοσιευθεῖ στήν Συλλογή τῆς Νομολογίας) καί 124/80 (ἀπόφαση τῆς 2ας Ἰουνίου 1981 — ποινική δίκη κατά τῆς ἑταιρίας Van Dam & Zonen — πού ἐπίσης δέν ἔχει ἀκόμη δημοσιευθεῖ στήν Συλλογή τῆς Νομολογίας), δέν προκύπτει κανένα στοιχεῖο δυνάμενο νά προκαλέσει ἀμφιβολίες ὡς πρός τό ἄν συμβιβάζεται τό ἐν λόγω μέτρο μέ τό κοινοτικό δίκαιο, ὅπως ὀρθῶς ὑπεγράμμισαν ἐπίσης ἡ βελγική κυβέρνηση καί ἡ Ἐπιτροπή, οἱ ὁποῖες κατέθεσαν παρατηρήσεις στήν παροῦσα ὑπόθεση. Πράγματι, εἶχε ζητηθεῖ ἐγκαίρως ἡ γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία καί ἐνέκρινε ρητῶς τό μέτρο, ὅπως προκύπτει ἀπό τήν «ἀνακοίνωση τῆς Ἐπιτροπῆς περί δημοσιεύσεως τῶν ἐθνικῶν μέτρων διατηρήσεως στόν τομέα τῆς ἁλιείας» (ΕΕ ἀριθ. C 133 τῆς 4ης Ἰουνίου 1980, σ. 2).

Ἀντιθέτως, τό βασιλικό διάταγμα τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1979 περί λήψεως προσωρινῶν μέτρων προστασίας τῶν ἀποθεμάτων ἰχθύων, ὀστρακοδέρμων καί μαλακίων τῆς Βορείου Θαλάσσης — τό ὁποῖο ἀναφέρεται μόνο στό σκεπτικό τῆς διατάξεως περί παραπομπῆς — οὐδέποτε ὑπεβλήθη στήν Ἐπιτροπή πρός ἔγκριση, ὅπως ὑπογραμμίζει ἡ τελευταία, ὁ ὁποία, ἐλλείψει διαβουλεύσεως, δέν ἠδυνήθη νά τό ἐξετάσει καταλλήλως. Τό διάταγμα ὅμως αὐτό, ἀντιθέτως πρός τό διάταγμα τῆς 23ης Ἀπριλίου 1979, ηὔξησε ἰδίως τό κατώτατο μέγεθος τῶν «ματιῶν» (βροχίδων) τῶν δικτύων διπλοῦ νήματος ἀπό 75 σέ 80 χιλιοστά.

Τό γεγονός ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐχρησιμοποίησε δίκτυα μέ βροχίδες 79 χιλιοστῶν συνιστᾶ ἐπομένως παράβαση μόνο τοῦ διατάγματος τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1979. Ἐπειδή ὅμως τό ἐν λόγω διάταγμα ἐξεδόθη κατά παράβαση ρητῶν διατάξεων τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου, ἡ θεμελίωση ἐπί τοῦ κειμένου αὐτοῦ ποινικῆς καταδίκης, ὅπως ἀνέφερα καί στίς προτάσεις μου ἐπί τῆς ὑποθέσεως 269/80 (ποινική δίκη κατά Robert Tymen), δέν συμβιβάζεται ὁμοίως πρός τό κοινοτικό δίκαιο.

2. Μέ τό δεύτερο ἐρώτημά του, τό παραπέμπον δικαστήριο ἐπιδιώκει νά ἐξακριβωθεῖ ἄν ὁ κανονισμός 2527/80 τοῦ Συμβουλίου, ὁ ὁποῖος ἐξεδόθη μετά τά ἐν λόγω περιστατικά, ἤ ἄλλοι σχετικοί κανόνες τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου, δύνανται νά ἔχουν ἀναδρομική ἰσχύ.

Ἀπαντώντας στό ἐρώτημα αὐτό, πρέπει νά παρατηρήσω ὅτι ὁ κανονισμός τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1980 ὁρίζει ὁ ἴδιος, στό ἄρθρο του 22, ὅτι ἡ ἰσχύς του ἄρχεται τήν 1η Ὀκτωβρίου 1980, καθώς ἐπίσης καί τήν προθεσμία τῆς ἐφαρμογῆς του. Σύμφωνα ἐπομένως μέ μία γενική ἀρχή τήν ὁποία ἔχει ἐπίσης ἀναγνωρίσει τό Δικαστήριο (βλέπε ἀπόφαση τῆς 5ης Ἰουλίου 1973 ἐπί τῆς ὑποθέσεως 1/73 — Westzucker GmbH κατά Einfuhr- und Vorratsstelle für Zucker, Slg. 1973, σ. 723 καί ἀπόφαση τῆς 31ης Μαρτίου 1977 ἐπί τῆς ὑποθέσεως 88/76 Société pour l'exportation des sucres SA κατά Ἐπιτροπῆς, Slg. 1977, σ. 709), οἱ νομοθετικές διατάξεις, ἐκτός ἐξαιρέσεως, ἐφαρμόζονται ex nunc ἀπό τῆς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τους. Ὅπως ὀρθῶς ὑπεγράμμισαν ἡ βελγική κυβέρνηση καί ἡ Ἐπιτροπή, ὁ κανονισμός δέν περιέχει καμία ἔνδειξη πού νά δικαιολογεῖ τήν σκέψη ὅτι τό Συμβούλιο εἶχε τήν πρόθεση νά τοῦ προσδώσει ἀναδρομική ἰσχύ γιά τόν πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του χρόνο. Δέν φαίνεται νά ὑπάρχει ἄλλο κοινοτικό μέτρο πού νά ἔχει ληφθεῖ μετά τίς 30 Σεπτεμβρίου 1980, σχετικό μέ τήν διατήρηση τῶν ἁλιευτικῶν πόρων καί τό ὁποῖο νά ἴσχυε ἀναδρομικῶς κατά τόν χρόνο πού ἔλαβε χώρα τό περιστατικό τῆς ἁλιείας πού μᾶς ἀπασχολεῖ.

Ἐν συμπεράσματι προτείνω νά δοθεῖ ἡ ἀκόλουθη ἀπάντηση στά ἐρωτήματα πού ἔχουν ὑποβληθεῖ:

1. Συμβιβάζονται μέ τό κοινοτικό δίκαιο μόνο ἐκεῖνα τά ἐθνικά μέτρα περί προστασίας τῶν θαλασσίων βιολογικῶν πόρων, ὅπως αὐτά πού ἔλαβε τό Βασίλειο τοῦ Βελγίου γιά τό ἔτος 1979 στόν τομέα τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἁλιείας, μόνον ἐφ' ὅσον ἐλήφθησαν λόγω τῆς ἀδρανείας τοῦ Συμβουλίου καί ἐφ' ὅσον ἡ Ἐπιτροπή εἶχε τήν εὐκαιρία νά τά ἐξετάσει καταλλήλως καί δέν ἐξήρτησε τήν ἔναρξη τῆς ἰσχύος τους ἀπό καμία ἀντίρρηση, ἐπιφύλαξη ἤ προϋπόθεση ἤ τά ἐνέκρινε ρητῶς.

2. Ἀπό τήν ἐξέταση τοῦ κανονισμοῦ 2527/80 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1980, περί λήψεως ὁρισμένων τεχνικῶν μέτρων διατηρήσεως τῶν ἁλιευτικῶν πόρων, καθώς καί μεταγενεστέρων κοινοτικῶν μέτρων, δέν προέκυψε κανένα στοιχεῖο πού νά δικαιολογεῖ τό συμπέρασμα ὅτι τό Συμβούλιο εἶχε τήν πρόθεση νά προσδώσει στά ἐν λόγω μέτρα ἀναδρομική ἰσχύ.